

Katarzyna Rusin

Grochy Stare, gm. Poświętno, woj.
białostockie, St. 1, AZP: 41-84/20

Informator Archeologiczny : badania 23, 48

1989

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Grochy Stare, gm. Poświętne,
woj. białostockie,
St. 1, AZP: 41- 84/20

Konserwator Zabytków Archeologicznych
w Białymstoku

Badania prowadziła mgr Katarzyna Rusia. Finansował WKZ w Białymstoku. Pierwszy sezon badań. Cmentarzysko kurhanowe typu rostołckiego. Okres wpływów rzymskich.

Stanowisko składające się z 14 kurhanów silnie zdewastowanych, położone jest w odległości ok. 600 m na wschód od wsi Grochy Stare. Przebadano południowo-zachodnią ćwiartkę kurhanu nr 1. W części centralnej kurhanu stwierdzono trzy warstwy bruku kamiennego, pod którym na głębokości ok. 0,80 m znajdowała się jama grobowa prostokątna o zaokrąglonych narożach. W jamie, na głęb. ok. 2,40 m odkryto kłodę drewnianą umieszczoną na bruku kamiennym. W obrębie kłody stwierdzono 2 niewielkie fr. kości, 22 szklane zielone krążki i kilkanaście bardzo słabo zachowanych krzątków z żółtego szkła. 1 złoty krzątek oraz okucie żelazne.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.
Badania będą kontynuowane.

Gródek Nadbużny, gm. Staszów woj. tarnobrzeskie St. 1 patrz neolit
Grzybów, gm. Staszów woj. tarnobrzeskie St. 1 patrz neolit

Inowrocław, woj. bydgoskie,
St. 100, AZP: 45-40— nie bad.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii
Zakład Prahistorii Polski w Poznaniu

Badania prowadził mgr Józef Bednarczyk. Finansowało Biuro Badań i Dokumentacji Zabytków w Bydgoszczy. Szósty sezon badań. Ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych, łużyckiej; osada i wazelnia soli z okresu rzymskiego (B2 — C2).

Badania prowadzone były w obrębie stref gospodarczo-produkcyjnej i mieszkalnej oraz na peryferii osady, gdzie w 1985 r. odkryto fragment obiektu rowkowego (nr 72). Odsłonięto powierzchnię 940 m² (zbadano 840 m²) wydzielając ponad 100 obiektów: 3 budynki mieszkalne, 4 pochówki zwierzęce, 1 zespół piecowy, 9 palenisk, 16 jam, 2 dalsze obiekty rowkowe oraz ok. 60 dołków posłupowych.

Spśród budynków mieszkalnych jeden (ob. 496) odznaczał się formą odpowiadającą w pełni ziemiance, w drugim (ob. 244), nie różniącym się charakterem od pozostałych, wystąpiły 3 szkielety psów.

Zespół piecowy (ob. 169 B K A) zbudowany był z 3 członów: jamy piecowej — głębokości 160 cm, owalnej w rzucie, z płaskim dnem rozszerzającym się łukowo ku górze i przechodzącym w ścianki i kopułę (?) wykonane z gliny na szkielecie z belek; jam przypiecowych w kształcie 8-ki, przylegających bezpośrednio do pieca, płytszych od niego i wypełnionych usuwanyimi z jego wnętrza miałem węglowym, popiołem oraz przepalonym piaskiem. Na funkcję obiektu — być może nie jedyną — wskazują zwęglone ziarna zboża w warstwie spągowej pieca. W niszowym rozszerzeniu jamy przypiecowej znajdował się szkielet psa. Zespół urządzeń — jak wynika to z układu dołków posłupowych — przykryty był częściowo dachem.

Obiekt rowkowy oznaczony nr 72 (szer. 50-60 cm, głęb. 6-25 cm) odsłonięty na odcinku ok. 25 m (nadal nie w całości) rozwił się na dwa ramiona, biegnące początkowo równolegle, następnie łączące się ponownie. Ziemia z rowu wykazuje śladową, ale wyraźnie wyższą od calca zawartość NaCl. Fakt ten, podbudowany szeregiem przesłanek z dziedziny geologii i hydrografii, złoza solnego (w odległości kilkuset metrów przebiega jego granica), a także analogiami z terenu Małopolski pozwala — już bez wątpliwości — uznać rowek za element urządzeń solankowych.

Dwa inne, odkryte także tylko częściowo, obiekty rowkowe (nr 552 i 564) późniejsze od solankowego (relacja stratygraficzna), o zbliżonych doń parametrach szerokościowo-głębokościowych mają w rzucie zarys owalno-wielobocznych figur o wymiarach 720x830 cm i 860x?. Pomimo niepełnego zbadania obu obiektów przypuszczalnie można m. in. na podstawie analogii z innego stanowiska w Inowrocławiu (95), że pełniły one dokładniej nieokreśloną, funkcję kultową.

W materiałach źródłowych — mniej licznych niż w poprzednim roku — uwagę zwraca występująca w niektórych obiektach ceramika toczona (frekwencja do 30%) wydłużająca czasokres użytkowania stanowiska w głąb okresu późnorzymskiego.

Pozostałości osadnictwa kultury pucharów lejkowatych reprezentowane są przez kilkanaście fragmentów ceramiki, a kultury łużyckiej przez skupienie kilku jam (niektóre o wyraźnie zasobowym przeznaczeniu — zawierały fragmenty 2-4 większych naczyń).

Materiały i dokumentacja czasowo przechowywane będą w Zakładzie Prahistorii Polski UAM w Poznaniu.
Badania będą kontynuowane.

Jęgliniec, gm. Szipiszki,
woj. suwalskie,
St. 1, AZP: 12- 86/12

Państwowe Muzeum Archeologiczne
w Warszawie

Badania prowadziła mgr Grażyna Iwanowska z Działu Archeologii Bałtów PMA.